

Utrikesutskottets betänkande

1980/81:8

om Kampuchea

Motionen

I motion 1979/80:231 om ökat stöd till Kampuchea av Lars Werner m. fl. (vpk) föreslås

1. att riksdagen hos regeringen hemställer
 - a) att fulla diplomatiska förbindelser etableras med Kampuchebas regering,
 - b) att FUNSK intill dess bereds tillfälle att öppna ett informationskontor i Sverige.

Samma motions delyrkande 1 c) och yrkande 2 har av utskottet behandlats och avstyrkts i betänkande UU 1979/80:20 med anledning av budgetpropositionen 1979/80.

Bakgrund

Frågan om diplomatiska förbindelser med Kampuchea har behandlats i riksdagen ett flertal gånger. I svar på frågor den 23 oktober och 7 december 1979 och i ett interpellationssvar den 18 januari 1980 har utrikesministern Ola Ullsten redovisat regeringens ståndpunkt. Denna innebär att ingen regering f. n. kan anses legalt representera Kampuchea. Till följd härav upprätthåller Sverige inte diplomatiska förbindelser med eller erkänner någon av de stridande parterna Pol Pot (Demokratiska republiken Kampuchea) eller Heng Samrin (Folkrepubliken Kampuchea).

Denna ståndpunkt har senast kommit till uttryck vid omröstningen om Kampuchebas fullmakter den 13 oktober 1980 i FN:s generalförsamling. Voteringen avsåg formellt ett vietnamesiskt förslag om underkännande av Demokratiska Kampuchebas (Pol Pots) fullmakter. Förslaget avvisades av generalförsamlingen med 74 röster mot 35. Sverige och 31 andra länder avstod från att rösta, därmed markerande att ingendera regimen kunde anses representera Kampuchea.

Efter denna votering antog generalförsamlingen utan omröstning fullmaktskommitténs rapport, vilket innebar att Pol Pot-regimen av FN godkännts som representant för Kampuchea.

Heng Samrin-regimen har hittills erkänts av 30 östländer och u-länder – bland dem Indien.

Den svenska uppfattningen i erkännandefrågan hindrar inte att Sverige anser sig kunna ha funktionella kontakter med båda parter i syfte att främja

humanitära hjälpinsatser. Som framgår bl. a. av betänkande UU 1979/80:20 angående internationellt utvecklingssamarbete har Sverige lämnat ett omfattande katastrofbistånd till de nödlidande i Kampuchea.

Utskottet

I Kampuchea strider två regimer. Av allt att döma kontrollerar Heng Samrin-regimen f. n. den ojämförligt största delen av landet. Sin position har Heng Samrin-regimen emellertid uppnått med hjälp från Vietnam, som inledde en invasion av Kampuchea i januari 1979. Sverige har fördömt den vietnamesiska invasionen av Kampuchea som ett brott mot folkrätten och krävt att de vietnamesiska trupperna skall dras tillbaka.

Den politiska situationen i Kampuchea är fortfarande ytterst oklar, även om de direkta striderna mellan parterna tycks ha minskat i omfattning. Olika förslag till lösningar av den allvarliga kris landet befinner sig i har lanserats men inget har av alla parter accepterats som en tänkbar förhandlingsbas. FN:s generalförsamling har nyligen antagit en resolution av innebörd att en internationell konferens om situationen i Kampuchea skall inkallas till början av 1981. Det är dock ännu ovisst om denna skall kunna komma till stånd och än mer om den skall nå avsedda resultat. Liksom motsvarande resolution förra året syftar resolutionen bl. a. till att alla utländska trupper dras tillbaka från Kampuchea. Sverige stödde resolutionen, som antogs med 97 ja-röster mot 23 nej-röster och 22 nedlagda röster.

I det läge som här redovisats är det naturligt att svenska regeringen intagit ståndpunkten att ingen regim f. n. kan anses representera Kampuchea. Utskottet finner inte skäl att nu göra en annan bedömning än den regeringen givit uttryck för senast vid Kampucheaomröstningen i FN i oktober och avstyrker därför delyrkande 1 a) i motionen.

Utskottet noterar i sammanhanget också att Sveriges ståndpunkt inte hindrat en aktiv svensk medverkan i det pågående humanitära hjälparbetet för Kampuchebas folk.

I delyrkande 1 b) föreslås att FUNSK (Nationella enhetsfronten för Kampuchebas räddning) bereds tillfälle att öppna ett informationskontor i Sverige.

Det föreligger inga hinder för utländska intressenter att öppna informationskontor i Sverige förutsatt att den verksamhet som bedrivs följer svenska lagar och författningar. Ett flertal sådana kontor är eller har varit verksamma här utan att regeringen tagit ställning till dem. Heng Samrin-regimen har sedan den 1 september 1980 ett informationskontor i Stockholm. Kontoret har ingen officiell status.

Delyrkande 1 b) i motionen föranleder således inte någon utskottets åtgärd.

Utskottet hemställer

att riksdagen avslår delyrkandena 1 a) och b) i motion 1979/
80:231.

Stockholm den 11 november 1980

På utrikesutskottets vägnar

GERTRUD SIGURDSEN

Närvarande vid ärendets slutbehandling: Gertrud Sigurdson (s), Torsten Bengtson (c), Sture Palm (s), Georg Åberg (fp), Ingrid Sundberg (m), Gunnel Jonäng (c), Sture Ericson (s), Per-Olof Strindberg (m), Jan Bergqvist (s), Sture Korpås (c), Björn Molin (fp), Filip Fridolfsson (m) och Maj-Lis Löow (s).

